

Verksamhetsberättelse 2021

Synskadades Riksförbund

Innehåll

Inledning	6
Prioriterade områden under kongressperioden	8
Medlems- och organisationsutveckling.....	8
Medlemsantal	8
Medlemsresan	8
Medlemsregistret Prisma	9
Ett relevant och starkt SRF	9
Medlems- och funktionärsutbildning	9
Kommunikation	10
Våra medier.....	10
Perspektiv	10
Radio SRF	10
I selen	11
Sociala medier	11
Webbplatsen srf.nu	11
Thomssons nyhetsbrev	12
Mattssons blogg.....	12
Mediekontakter och mediebevakning.....	12
Mediekontakter	12
Debattartiklar.....	12
Mediebevakning.....	13
Informationsmaterial och profilprodukter	13
Medlemsnytta.....	13
SRF Go	13
Skapa Loss.....	14
Barn- och föräldraverksamhet.....	14
Stöd till distrikt och föreningar	15
Personal- och arbetsgivarstöd	15
Internt ekonomiskt stöd.....	15
Kurser och fortbildningar.....	16
Ombudombudsmän/verksamhetsutvecklare	16
Nyanställda ombudsmän/verksamhetsutvecklare.....	16

Arbetsledare.....	16
Distriktsordförande	16
Påverka samhället, internationellt och bilda opinion	17
Barn, unga och föräldrar	17
Barns rättigheter	17
Mitt i livet	18
Upprustning av den arbetsinriktade rehabiliteringen.....	18
SRF:s roll i arbetsmarknadsfrågor.....	18
Tandemprojektet	19
Äldre.....	19
Habilitering	19
Rehabilitering	20
Syn- och hörselinstruktörer.....	20
Medlemsundersökning.....	21
Digital teknik.....	21
Public service	21
Juridik.....	22
Ögonforskning	22
Färdtjänst	22
Trafikinformation vid tågresor	23
Synlinjen.....	23
Övrigt påverkansarbete	23
Referensgrupper med mera.....	24
Internationellt	24
Nordiskt samarbete	24
Nordens Vårldscnter	24
Europa.....	25
EBU-styrelsen	25
Liaison Commission	25
EBU:s punktskriftsarbetsgrupp.....	26
EBU:s aktivitet för synsvaga.....	26
GEAR-projektet.....	26
Projektet PARVIS.....	26

Globalt.....	26
WBU:s generalförsamling i Madrid.....	26
Utvecklingssamarbete	27
African Union of the Blind.....	27
Bosnien och Hercegovina	28
Nicaragua	28
Rwanda.....	28
Tanzania	29
Myanmar.....	29
Uppdragsverksamhet	29
Utbildning i punktskrift	29
SRF gör studielitteratur tillgänglig.....	30
Ledarhundsverksamheten	31
Rekreation på Almåsa	32
Bidrag till enskilda	33
Bidrag till ekonomiskt behövande	33
Utbildningsstipendier	34
Resestipendier.....	34
Marknadsföring och insamling.....	35
Insamling.....	35
Andra kanaler för insamling	35
Partnerskap.....	36
Inkomna gåvor.....	36
Lotterier SRF är förmånstagare till.....	36
Intäkter 2021	36
Lyckopenningen	37
Pluggannonser	37
Systemstöd och IT-struktur	37
Kontorsservice.....	38
Beslutsorgan, granskning med mera.....	38
Kongress 2021	38
Förbundsstyrelsen	39
Revisorer	40

Valberedning	40
Organisationsrådet	40
Samverkan inom funktionshinderrörelsen	41
Representation.....	42
Kansli	43
Slutord	43

Inledning

Synskadades Riksförbund, SRF, styrs av och representerar personer med synskador i Sverige. SRF är en organisation som präglas av öppenhet och demokrati där alla har rätt att göra sin röst hörd. Vi har slutit oss samman i SRF för att, utifrån tanken om alla människors lika värde, gemensamt hävda synskadades rätt till delaktighet och jämlikhet på alla områden samt skapa social gemenskap och stödja varandra, så att vi kan leva ett aktivt och självständigt liv. SRF är en religiöst och partipolitiskt obunden organisation, som tar avstånd från all form av diskriminering. SRF arbetar intressepolitiskt för att påverka samhället. Vi finner stöd i vårt arbete i FN-konventionen om rättigheter för personer med funktionsnedsättning som gäller i Sverige sedan år 2009.

Det var synskadade själva som bildade organisationen år 1889 under namnet De Blindas Förening (DBF). År 1977 ändrades namnet till Synskadades Riksförbund (SRF). Alla medlemmar är anslutna till Synskadades Riksförbund, och väljer själva, genom sin medlemsavgift, var man vill utöva sitt medlemskap. Vi är en treplansorganisation med lokalföreningar, distrikt och riksförbund. Ett antal nationella branschföreningar är dessutom anslutna till riksförbundet.

Coronapandemin har på många sätt präglat synskadades livssituation och SRF:s arbete under år 2021. Ett stort antal fysiska aktiviteter har ställts in eller gjorts om till digitala möten eller gruppsamtal per telefon. Vår kongress, som skulle ägt rum i oktober 2020, flyttades fram till den 17–20 juni 2021 och en extrakongress hölls den 4 september. Intressepolitiken har mött stora utmaningar genom att fokus i samhällsdebatten varit på coronapandemin och åtgärder i samband med den. Dessutom har många av våra medlemmar varit i riskgruppen på grund av ålder, vilket avsevärt begränsat deras livssituation och möjlighet att vara aktiva.

Skeenden på internationell nivå påverkar oss synskadade i Sverige. Dessa frågor bevakas genom vårt medlemskap i European Blind Union, EBU, och World Blind Union, WBU. Särskilt viktigt är att vi bevakar och försöker påverka Europeiska unionen, EU.

Genom positiva exempel visar SRF hur olika hinder kan övervinnas. Vi erbjuder individriktad service, såsom semesterresor med ledsagare, barnläger och juridiskt stöd. Vi vill också vara med och skapa så goda förutsättningar som möjligt för nyanlända med synskador.

Inriktningen för SRF:s arbete ska vara att göra livet lättare att leva för människor med synnedsättning. Att synskadade ska ha samma möjligheter som andra att vara aktiva och självständiga människor i samhället. Synskadades rehabilitering i Sverige behöver förbättras. Rehabilitering ger oberoende, och sådan självständighet ger styrka.

Grunden i vårt arbete är medlemmarnas samlade erfarenheter och kunskaper. Engagemanget och gemenskapen inom föreningen stärker oss och gör oss bättre rustade att klara vardagen. Tillsammans utgör vi en stark och viktig organisation.

I denna berättelse vill förbundsstyrelsen överskådligt beskriva den verksamhet som SRF bedrivit år 2021. I vissa avsnitt finns jämförelsesiffror från år 2020 inom parentes. För resultat- och effektmätning av uppsatta mål samt ekonomisk redovisning med resultat- och balansräkning hänvisas till den enligt K3 upprättade årsredovisningen. SRF har en relativt god ekonomi. Styrelsen följer kontinuerligt förbundets ekonomiska utveckling genom tertialuppföljningar.

Prioriterade områden under kongressperioden

SRF:s högsta beslutande organ är kongressen, som normalt hålls vart tredje år, och organisationsrådet, som brukar sammanträda ett par gånger om året. Kongressen beslutar bland annat om verksamhetsinriktning för den kommande kongressperioden, beslutar i stadgefrågor samt väljer förbundsstyrelse. Organisationsrådet gör årligen uppföljningar av verksamheten och tar ställning till frågan om ansvarsfrihet för förbundsstyrelsens ledamöter. I övrigt är organisationsrådet i första hand ett informations- och diskussionsorgan.

Kongressen 2021 beslutade om en verksamhetsinriktning med huvudtemat "Starka och självständiga individer i livets alla faser".

Två områden är särskilt prioriterade: Påverka samhället så att personer med synnedsättning får bättre möjligheter att utvecklas till starka och självständiga individer i livets alla faser samt utveckla organisationen till ett starkt och relevant SRF.

Medlems- och organisationsutveckling

Medlemsantal

Totalt hade SRF 11 504 betalande medlemmar under 2021. Vid årsskiftet låg siffran på 11 173 (11 320 år 2020) aktiva medlemmar, varav 8 088 synskadade (8 121 synskadade 2020) och 11 783 medlemskap. Av dessa medlemmar var 7 137 kvinnor, 4 028 män samt sju okänt (personer med skyddad identitet och juridiska personer).

Även om 2021 års medlemsantal inte överträffade 2020 års antal så finns positiva trender. En av dem är det ökade antalet medlemsansökningar som inkom. Under året kom det in 1 237 nya medlemskapsansökningar, vilket är en hög siffra vid en jämförelse med tidigare år och då är det ändå under ett pandemiår när många av föreningarna haft begränsat med aktiviteter för sina medlemmar.

Medlemsresan

Vi har påbörjat projektet med medlemsresan som är tänkt att omfatta en plan över all kommunikation och hantering en medlem ska mötas av under medlemskapstiden hos SRF. Under 2021 har vi förberett för första steget då nya medlemmar hälsas välkomna med ett välkomstbrev tillsammans med ett särtryck av Perspektiv. Utöver det kommer

regelbunden kommunikation rörande medlemskapet nå våra medlemmar för att de ska veta att SRF värdesätter dem och att de hjälper oss göra skillnad.

Medlemsregistret Prisma

2021 var ett år där väldigt mycket tid har ägnats åt att kontrollera medlemsdata och städa systemet för att höja kvaliteten i registret efter migreringen från Surfa. Detta har gjorts i samarbete med föreningsanvändarna i samband med de utbildningstillfällen som genomförts. Ett stort arbete som tills slut resulterade i att vi kunde avsluta 2021 med att lansera två statistikrapporter som är kvalitetssäkrade i detalj.

Ett relevant och starkt SRF

Under 2021 har Synskadades riksförbund tagit ett helt nytt grepp om hur organisationen ska arbeta med utveckling. Kongressen tog beslut om att arbeta för att bli mer relevant och att bli starkare. Detta innebär att jobba mycket mer fokuserat på att värva fler medlemmar och att bli bättre på att behålla de som redan är medlemmar. Hela organisationen ska ha medlemsfrågan levande i allt arbete, det gäller såväl lokalföreningar, distrikt som Förbundsstyrelsen och riksförbundets kansli.

Medlems- och funktionärsutbildning

Den 1 november anställdes en handläggare med ansvar för den första delen av en ny medlems- och funktionärsutbildning. Fram till årets slut pågick planering av studiematerial inför medlemsutbildningen som kallas "Inspiratörer". För att hitta inspiratörer som ska hålla i utbildning för nya medlemmar har en inbjudan skickats till samtliga distrikt. Nya medlemmar ska inbjudas till en inspirationsdag i samarbete med inspiratörerna. De som deltar i inspirationsdagen blir bärare av organisationens ändamål och vision och kan på så sätt locka ytterligare nya medlemmar.

Kommunikation

Våra medier

Perspektiv

Perspektiv har utkommit med sex nummer under året. Nummer 2 dominerades av information inför kongressen medan nummer 3 presenterade höjdpunkterna, därav nye ordföranden och styrelsen samt de viktigaste motionerna.

Som ett komplement till papperstidningen och de andra läsformaten finns nu möjligheten att läsa Perspektiv som e-tidning. Blinda läsare har länge haft flera alternativa sätt att läsa tidningen på: via daisyskiva, via ljudlänk eller wordfil på mejlen, som punktskrift eller som podd.

Synsvaga läsare har inte haft lika många alternativ. Därför finns e-tidningen. Den kan läsas på webben på adressen alltom.srf.nu eller på en smart telefon eller surfplatta. Den finns även som appen Synskadades Riksförbund som kan laddas ner där appar finns.

I appen kan man bläddra i tidningen som när man läser en vanlig tidning, se bilder i större format eller klicka på artiklar för att läsa med större text eller på annan bakgrund. Man kan även få tidningen uppläst. I appens arkiv finns tidigare nummer av tidningen så långt tillbaka som nummer 1–2016. Möjligheten att läsa tidningen som e-tidning har välkomnats av läsarna.

Radio SRF

Radio SRF kom ut med 25 direktsända fredagssändningar som även livesändes på Facebook och gick att ringa in för att lyssna på. Under november tog radion en paus för att återkomma i december i nytt format, som en podd som utkommer varannan fredag under namnet Synpodden.

Bland övriga specialsändningar kan nämnas en hörlursvernissage inom projektet Skapa Loss samt föreläsningsserien På tur i Västsverige för SRF Go.

Radion sände sex specialsändningar inför kongressen, där ledamöter från dåvarande förbundsstyrelsen debatterade stadgar, verksamhetsinriktning, ekonomiska frågor, medlemsutveckling, motioner, huruvida SRF ska ägna sig åt affärsverksamhet samt en slutdebatt mellan de tre ordförandekandidaterna. Radion direktsände hela kongressen samt extrakongressen i september. Även dessa sändningar livesändes på Facebook.

I selen

Tidningen I selen gavs ut med ett nummer under 2021. Före sommaren ersattes I selen med ett nyhetsbrev på e-post som gick ut till samtliga ledarhundsförare. Dessa utkom med ett nummer före sommaren och ett nummer före jul. De innehöll information om personalförändringar, rutiner för ansökan om dispositionsrätt, en valfrihetsmodell för urval av selar, sammanfattning av året som gått, nya avropsavtal, antal förare på väntelista samt kontaktuppgifter till ledarhundsverksamheten.

Sociala medier

Under året har Synskadades Riksförbund varit aktiv på Youtube, LinkedIn, Twitter, Instagram och Facebook.

Facebook och Instagram är de sociala medier som används mest och riksförbundet uppdaterar innehållet nästan dagligen. Under året har räckvidden, antal personer som sett innehåll från Facebooksidan, ökat med 151,3 procent. För Instagram är samma siffra 908,4 procent. Antalet följare på Facebook ökade med cirka 600 personer, från 5 080 till cirka 5 700 personer. Instagramföljarna ökade med cirka 200, från 1 300 till cirka 1 500 följare.

Det inlägg som nådde flest personer under 2021 på Facebook var om aktionen #LagaLSS. Inlägget sågs av 95 600 personer.

På Instagram var ett inlägg om Sveriges yngsta ledarhundsförare, Lily-Ann det som nådde flest personer. Det sågs av 23 100 personer.

På Twitter kommunicerar Synskadades Riksförbund med beslutsfattare, följare och med dem som "lägger till" förbundet i en tweet. Antalet följare är drygt 1 900, en ökning med cirka 100 följare jämfört med 2020.

Webbplatsen srf.nu

Under 2021 besökte 202 000 användare srf.nu, vilket är en ökning med drygt 25 procent jämfört med året innan. Toppdagen var på Luciadagen med drygt 1 950 besökare. Det sammanföll med att vi fick en debattartikel publicerad i Dagens Nyheter.

Trots att det inte syns i statistiken har srf.nu blivit något eftersatt under 2021. Fokus har främst legat på att underhålla det mest nödvändiga, samt hålla förstasidan uppdaterad med nyheter och kalenderhändelser. Detta av två anledningar, dels på grund av bristande bemanning, dels till följd av att srf.nu står inför ett stort förändringsarbete 2022. Detta förändringsarbete mot en ny webb var prioriterat.

Slutet av året ägnades åt förstudier och erfarenhetsutbyten med andra organisationer, som nyligen gjort om sina webbplatser. Målet var att ha en förstudie, ansvarsfördelning och arbetsplan klar under första kvartalet 2022. Ett arbete som fortgår under 2022.

Under året har EBU-projektet PARVIS, Promoting Awareness on the Rights of Visually Disabled People in an Inclusive Society, fått en egen plats på webben. Här visas filmer för att öka medvetenheten om rättigheter för personer med synnedsättning. De tio rättigheterna baseras på FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning. Hittills har fyra filmer publicerats i nio länder på tio olika språk och på srf.nu webb visas de svenska versionerna.

Thomssons nyhetsbrev

Den tidigare förbundsordföranden Håkan Thomsson har sedan år 2013 givit ut ett nyhetsbrev via mejl och på srf.nu. Thomssons Nyheter utkom nio gånger innan den tidigare förbundsordförandens mandat tog slut i juni.

Mattssons blogg

Den nye förbundsordföranden Niklas Mattsson har under hösten startat en blogg. Denna blogg kommer att utvecklas för att sprida information om vad som händer och vilka intressepolitiska initiativ som tas. Detta är ett sätt för SRF att vara synligt, vilket är viktigt för att stärka varumärket och visa att SRF är en viktig röst i samhällsdebatten.

Mediekontakter och mediebevakning

Mediekontakter

Under året skickades 36 pressmeddelanden till valda medier på uppdrag av riksförbund, distrikt, lokalföreningar, branschföreningar och Ögonfonden. Som mest syntes organisationen i medierna när Trafikverket den 15 november stängde av stationsutropen för tåg i rätt tid vid samtliga järnvägsstationer. Något Trafikverket tvingades backa ifrån redan dagen därpå efter en mediestorm från Synskadades Riksförbunds medlemmar.

På den internationella Punktskriftsdagen 4 januari puffade SRF för Lego med punktskrift som pedagoger i förskola/skola som har elever med synnedsättning kan beställa.

Inför Ledarhundens dag i april, var budskapet att ta hänsyn och inte smälla smällare i närheten av ledarhundar på Valborg.

I maj fick SRF högt betyg i en anseendeundersökning.

Andra pressutspel under året gällde rätten till färdtjänst.

Debattartiklar

Skriv in rätten till punktskrift i skollagen på Altinget, debatt den 8 april.

Dags att alla barn får välja skola på Altinget, debatt 20 augusti.

Hjälpmedel är på väg att bli en klassfråga den 15 maj på Aftonbladet, debatt ihop med 30 andra förbund.
Orimlig rättstillämpning på DN-debatt den 13 december om ledsagning via LSS.

Mediebevakning

"Om oss i medierna" fångar medieklipp om SRF och synskadade. Länkar till artiklarna finns på hemsidan och går även att prenumerera på som ett dagligt nyhetsbrev. Det följs av ett hundratal e-postadressater.
Två reportage som stack ut var Språktidningens "Pålitliga punkter i universell skrift" och Teknikhistorias reportage på åtta sidor med rubrik "Lösning för blind läsning – så utvecklades punktskriften".

Informationsmaterial och profilprodukter

Den nya produkt vi tryckt under året är ett klistermärke med texten "Vi ser inga gränser" och SRF:s logotyp.

"Tusen sätt att se", som visar hur man ser med olika synnedsättningar, och medlemsfoldern "Möjligheternas medlemskap" är de trycksaker som gått åt mest under året. De beställs av syncentraler och SRF-distrikt. Foldern om Synlinjen skickas ofta med andra trycksaker för att sprida information om dess existens. I övrigt har SRF-ryggsäcken och reflexvästarna sålt bra.

Medlemsnytta

SRF Go

Verksamhetens syfte är att hjälpa medlemmar att komma ut och stärka deras självständighet genom att möjliggöra resor på fritiden. På grund av covid-19 har inga gruppresor kunnat genomföras.

Under 2020 möjliggjordes för SRF:s medlemmar att söka pengar för att finansiera boende, resa och traktamente för ledsagare vid en egenplanerad resa. Flera av de personer som inte kunde resa under 2020 genomförde i stället resorna under 2021.

För att kunna arrangera en reseupplevelse för en större publik direktsändes en föreläsningsserie på fem delar av Radio SRF. Syftet var att upprätthålla intresset för resande bland medlemmarna genom att bjuda med dem på en digital resa till olika platser i Västsverige.

Skapa Loss

Kulturprojektet Skapa Loss är ett treårigt projekt som startades av SRF hösten 2018 med finansiering från Synskadades Stiftelse. Projektet avslutades den 30 september och har lämnat slutrapport till förbundsstyrelsen. Projektet var mycket lyckat då det bland annat har nått till medlemsgrupper som vi inte brukar nå till.

Barn- och föräldraverksamhet

Ett informationsmaterial har tagits fram om vad barn- och föräldraverksamheten erbjuder nyblivna föräldrar. Det sprids till landets barnavårdscentraler 2022.

Femtio barnpaket med material där barn med synnedsättning kan lära sig punktskrift har producerats. Materialet marknadsförs nästa år.

Ett särtryck om årets aktiviteter har skickats till barnmedlemmar med familjer.

Sommarlägret den 27 juni–3 juli på Tvetagården hölls med 35 deltagare. Aktiviteter var vattenskidor, besök på en trampolinpark, skattjakt, uppträdanden med mera.

På höstlovet den 1 oktober–2 november samlades 14 barn på Tollare folkhögskola för ett kulturläger. Lägret inleddes med speedwriting där deltagarna skrev låttexter till melodier som de framförde. Moderna muséet höll ett pass med inspiration av konstnären Henri Matisse. På lägret fick deltagarna även prova dramaövningar och rörelsepass.

För tredje året i rad den 10–12 september samlades sju medlemmar på Örebro Fältrittklubb. Ridklubben har en parasektion där ridlärare och medhjälpare är utbildade i att bemöta deltagare med funktionsnedsättning. SRF egna lägerledare var också med.

Den 8 april var årets första träff med barn- och ungdomsrådet. Den var om distansundervisning och fritidsaktiviteter och hölls på Teams.

Den 10 november vid årets andra digitala träff tog barn- och ungdomsrådet upp regeringens rapport till FN om hur bra Sverige är på att ge barn och unga de rättigheter som finns i Barnkonventionen. Rådet ska 2022 skriva en egen rapport till regeringen om hur barnkonventionen efterlevs.

Specialpedagogiska skolmyndighetens idrottshelg genomfördes på MunktellArenan i Eskilstuna den 15–17 oktober. Arrangörer var även Synskadades Riksförbund, Svenska Parasportförbundet och Riksorganisationen Unga med synnedsättning. De 50 deltagarna kunde

prova på hela 21 olika sporter, till exempel tandemcykling, mattcurling och linedance.

En digital kurs för tolv föräldrar genomfördes den 27–28 mars. Föräldrarna lyssnade på en syntolksföreläsning, diskuterade punktskrift, teknik och skolfrågor. Studeranden Louise Jannering delade med sig av sina erfarenheter.

En digital punktskriftskurs hölls den 24 april med åtta familjer. Med handledning av SRF tillverkade familjerna en taktil tavla och tränade på punktskrift med kreativa material.

Vinterlägret blev inställt på grund av covid-19.

Familjeveckan på Almåsa hölls den 11–18 juli med 40 barn och 40 vuxna. Aktiviteter var skattjakt, pizzabakning, femkamp och besök på Gröna Lund och mycket mer.

Stöd till distrikt och föreningar

Personal- och arbetsgivarstöd

Alla organisationsled som har anställd personal har själva fullt arbetsgivaransvar för sin personal. Distrikt och föreningar som är arbetsgivare erbjuds att köpa löneservice från riksförbundet.

I arbetsgivarstödet till distrikt och föreningar ingår kontinuerlig kontakt med arbetsledarna. Hjälpen och stödet kan lämnas vid arbetsledning, arbetsmiljöarbete, rekrytering, hjälp i introduktionsarbetet, kontakt med Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan samt kontakter med facket och stöd vid förhandlingar och eventuella omorganisationer. Detta stöd regleras genom framtagna riktlinjer. De distrikt och föreningar som är anslutna till löneservicen erbjuds utbildning/fortbildning för arbetsgivare, arbetsledare och personal.

Internt ekonomiskt stöd

Riksförbundet bidrar årligen med ekonomiskt stöd för att stärka SRF-organisationen.

Det finns följande stödformer:

- Grundläggande administrativt stöd
- Behovsprövat rörligt administrativt stöd
- Stöd till organisationsutveckling

- Projektstöd
- Stöd till närstående föreningar
- Omställningsbidrag

Kurser och fortbildningar

Ombudombudsmän/verksamhetsutvecklare

Under året genomfördes tio ombudsmannamöten via Teams.

Dessa möten var 1,5 timmar och tog upp aktuella frågor, som stöd och utveckling för ombudsmännen.

En tredagarsutbildning genomfördes den 8–10 november på Almåsa. Fokus på denna utbildning var kongressmålen.

Nyanställda ombudsmän/verksamhetsutvecklare

En lunch till lunchkurs genomfördes för nyanställda ombudsman den 29–30 november. Kursen hölls på kansliet i Enskede. Där presenterades samtliga verksamheter samt vilka personer de kan vända sig till.

Arbetsledare

För arbetsledare runt om i landet genomfördes två Teamsmöten.

Det första mötet var den 29 mars och det andra ägde rum den 25 maj. Under dessa möten presenterade Fremia aktuell information som berör distrikten som arbetsgivare.

Den arbetsgivarkonferens som var planerad under hösten tvingades vi att flytta till januari 2022.

Distriktsordförande

Den 22–24 oktober höll vi en så kallad "DOFS" för distriktsordförande och ordförandena i branschföreningarna. Träffen hölls på Almåsa.

Fokus för träffen var den nya kongressperioden.

Vi gick igenom de intressepolitiska målen.

Ett pass lyftes verksamhetsinriktningen om medlemsvärning och ett starkt och relevant SRF.

Den andra dagen inleddes med diskussion inför arbetet med de allmänna valen 2022. Dagarna avslutades med att samarbetet mellan de olika organisationsleden diskuterades.

Påverka samhället, internationellt och bilda opinion

Barn, unga och föräldrar

Vi har haft ett samtal med SPSM, Specialpedagogiska skolmyndighetens generaldirektör och två chefer kring myndighetens roll för att säkerställa samordning av insatser med eleven i centrum.

Punktskriftsnämndens barngrupp genomförde ett digitalt seminarium om barn och punktskrift för personal vid syncentraler och andra verksamheter. SRF medverkade med två presentationer.

I samband med att vi skrivit och tackat de riksdagsledamöter som motionerade om punktskrift och skollagen informerade vi om våra planer på ett seminarium i riksdagen om punktskrift. Vi ser att våra olika aktiviteter under 2020 inneburit att frågan om punktskrift i skollagen nu har uppmärksammats mer än tidigare.

LEGO-boxarna lanserades den 4 januari i sociala medier. Vi har spridit information om materialet i sociala medier och genom broschyrer till syncentraler. Vi har genomfört digitala informationsmöten och tecknat avtal med 60 förskolor, skolor och annan pedagogisk verksamhet. Vårt arbete redovisas kvartalsvis till LEGO-fonden.

Vi har haft ett inledande samtal med US kring att ta fram en strategisk plan i syfte att lyfta frågan om funktionshinderskunskap på samtliga lärarutbildningar.

Iris Förvaltning har tillsammans med US under sommaren 2021 ordnat aktiviteter på Almåsa för unga som funderar på eftergymnasiala studier. Av den anledningen pauser vi idén om helgkurser i SRF:s regi. Det kan behövas insatser även från SRF men vi vill stämna av detta med US och Iris Förvaltning.

Barns rättigheter

Vi har arbetat med civilsamhällets alternativa rapport till FN:s barnrättskommitté med anledning av att Sverige ska granskas under 2022. Frågan om undantaget i skollagen som innebär att skolor kan neka barn att börja, behov av utbildning för föräldrar och professionella, mer jämlik habilitering och psykisk hälsa är några frågor som kommer att ingå. Vi har deltagit i arbetet med att ta fram ett material som beskriver rapporteringsprocessen för barn.

SRF har deltagit vid en hearing om våld mot barn med anledning av den kommande strategin som ska bidra till att förhindra våld mot barn. Vi har

deltagit i möten med regeringens barnrättsdelegation och ett SAK-råd om regeringens rapport till FN-kommittén.

Mitt i livet

Upprustning av den arbetsinriktade rehabiliteringen

SRF har sedan tidigare konstaterat att bristerna i den arbetsinriktade rehabiliteringen för synskadade är stora. För att åstadkomma en upprustning har vi krävt att ett kunskapscenter eller en nationell resurs bildas. Ett problem är att Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan inte tagit till sig våra förslag.

Tillsammans med andra aktörer har vi arbetat för att lyfta arbetsmarknadsfrågorna politiskt. I maj färdigställdes ett 73-punktsprogram om nödvändiga reformer på arbetsmarknadsområdet, som SRF och en rad andra funktionshinderorganisationer samverkat kring. Punkt 37 i programmet lägger förslag om att skapa kunskapscenter för specifika grupper med uppgift att utveckla den arbetsinriktade rehabiliteringen. SRF medverkade då 73-punktsprogrammet överlämnades till arbetsmarknadsministern i juni. Med utgångspunkt i programmet har SRF lyft fram och utvecklat tio förslag på åtgärder, som är särskilt viktiga för att fler synskadade ska kunna få arbete. I samband med SRF:s kongress användes de tio förslagen i ett utspel riktat till riksdagens arbetsmarknadsutskott. Riksdagens partier uppmanades att ta initiativ för en arbetsmarknadspolitik som gagnar dem som behöver den mest. Tiopunktsprogrammet är också grunden i vårt material om arbetsmarknadsfrågor, som under hösten har tagits fram inför 2022 års val.

Strax före jul träffade vi tillsammans med andra funktionshinderorganisationer statssekreteraren på arbetsmarknadsdepartementet. Huvudsyftet var att peka på de negativa konsekvenser reformeringen av Arbetsförmedlingen har fått. Vi begärde att regeringen ska agera mot att stödet till personer med funktionsnedsättningar försämrats. En annan konsekvens är att Arbetsförmedlingens samverkan med funktionshinderrörelsen helt har havererat.

SRF:s roll i arbetsmarknadsfrågor

Under våren ordnade vi en digital arbetsmarknadskonferens med inbjudna representanter från SRF:s distrikt. Syftet var bland annat att diskutera vilken roll SRF kan spela för arbetssökande. SRF

Östergötland, som i flera år drivit en coach-grupp för arbetssökande, medverkade som föredragshållare. Ett liknande initiativ har sedan dess startats i Göteborg och kan bli aktuellt i fler distrikt. Möjligheterna att skapa vägar in på arbetsmarknaden genom arbetsintegrerande sociala företag var också ett tema under konferensen.

Tandemprojektet

Under 2020 och 2021 har SRF genomfört ett pilotprojekt i form av ett mentorsprogram kallat Tandem. Syftet var att ge arbetssökande ett extra stöd på sin väg mot jobb eller studier. Programmet har genomförts som ett pilotprojekt med ansatsen att pröva olika idéer och teman. Grunden för programmet har varit att både adepter och mentorer har en egen synsättning samt att programmet ska vara ett komplement till det stöd som det offentliga kan ge. Tio mentorspar har deltagit. Under året har flertalet seminarier och workshops genomförts. Programmet avslutades med en gemensam helg på Almåsa i oktober 2021.

Äldre

I den verksamhetsinriktning som fastslogs under årets kongress finns äldre med synsättning med som ett nytt fokusområde för SRF:s intressepolitiska verksamhet. Därmed har äldre frågor satts upp som ett prioriterat område för SRF inför valet 2022. Arbetet med att konkretisera valfrågor inom området har startat.

Vi har också börjat förbereda de undersökningar som SRF avser att genomföra under 2022. Det handlar bland annat om en medlemsundersökning riktad till personer 65 år och uppåt samt en intervjustudie med synskadade som bor på särskilda boenden.

Habilitering

Under året har vi haft möten med Socialstyrelsen kring behovet av en kartläggning om synhabiliteringen med särskilt fokus på insatser för att främja psykisk hälsa. Kartläggningen syftar till att arbeta vidare för en nationell standard. Vi fick ett positivt besked att Socialstyrelsen har godkänt att genomföra en nationell kartläggning av syn- och hörselhabiliteringen med särskild fokus på psykisk hälsa. Vi har lämnat förslag på frågor att ställa. Kartläggningen är uppskjuten, men efter tio års påverkansarbete har vi till sist lyckats få Socialstyrelsen att besluta att genomföra detta.

Rehabilitering

SRF och Föreningen för synrehabilitering (FFS) har haft ett digitalt möte med Linnéuniversitetet om möjligheten för universitetet att ansvara för en permanent grundläggande synutbildning. Vi har även stöd från Svensk Syn. Linnéuniversitetet visade intresse för att anordna en permanent utbildning. Vi lovade dock att samla in underlag från syncentralerna kring framtida kompetensförsörjningsbehov. Under hösten har vi samlat in svar från ett antal syncentraler. I slutet av året fick vi kontakt med Örebro universitet som gärna vill samtala om framtida synutbildning, vilket sker i början av 2022.

Samtliga sju regionala uppföljningsmöten efter de brukarrådsutbildningar som genomfördes 2019 och 2020 hölls under våren via Teams.

Vi ser inte ytterligare träffar som det mest effektiva sättet att engagera distrikten att intensifiera arbetet. I stället har vi börjat följa upp varje distrikt för sig med distriktsombudsmännen som ingång.

Under året har vi arbetat fram ett material om betydelsen av fysioterapeuter och psykologer vid syncentralerna. Vi har samarbetat med ett par fysioterapeuter och psykologer som idag är verksamma på syncentraler. Materialet är förankrat hos de berörda professionerna för att få en så bra beskrivning som möjligt av hur de bidrar till en allsidig rehabilitering och hur arbetslag med dessa kompetenser ökar kvalitén. Textmaterialet ska kompletteras med ett filmat inslag i början av 2022.

Syn- och hörselinstruktörer

Vi kunde i början av året sammanfatta SRF:s kampanj för fler syn- och hörselinstruktörer i kommunerna. Vi har uppmärksammat frågan i ett hundratal kommuner. En viktig slutsats är att vi behöver anpassa oss till varje kommuns särskilda förutsättningar. Det är orealistiskt med en specifik tjänst som syn- och hörselinstruktör överallt. Det centrala är att det behöver finnas utpekad syn- och hörselkompetens i varje kommun och en organiserad samverkan mellan regionens synrehabilitering och kommunerna. I en handfull kommuner har kompetensen stärkts och tjänster har eller är på gång att tillsättas. Det krävs kontinuerligt arbete och stöd från riksförbundet för att åstadkomma förändringar i ytterligare kommuner. Ett annat resultat av kampanjen är att Iris Förvaltning dragit igång kurser i synkunskap. Den första kursen inriktad mot syninstruktörer avslutades under våren 2021 och en andra kurs hölls under hösten.

Medlemsundersökning

Årets medlemsundersökning, med fokus på medlemmar i arbetsför ålder, genomfördes tillsammans med Kantar Sifo under våren. Totalt deltog 601 medlemmar. De flesta från SRF, men tack vare medverkan från Riksorganisationen Unga med synnedsättning fanns också ett extra fokus på yngre vuxna med synnedsättning.

En ny undersökning som enbart riktar sig till medlemmar över 65 år planeras 2022.

Resultatet från medlemsenkäten presenterades i två rapporter. Den första tog upp teman som arbete och sysselsättning, ekonomi och försörjning samt stöd från det offentliga. I den andra rapporten låg fokus på effekter av coronapandemin och medlemmarnas upplevelser under pandemin. I december gjordes ett medieutspel med den andra rapporten som grund, vilket bland annat resulterade i att SRF:s och US:s respektive ordförande medverkade i TV4:s morgonsoffa.

Digital teknik

Kansliet har haft ett möte med aktörer inom paketboxbranschen om otillgängliga paketboxar. Ett uppföljningsmöte är tänkt att äga rum under hösten.

Under våren fick brister i MTM:s talböcker ett stort medieintresse. SRF hade ett möte med MTM, bland annat med krav på att talböcker ska korrekturläsas av en annan aktör än den som producerar talboken. Också kvalitetsproblem och utmaningar i punktskriftsproduktionen har uppmärksammats. Bland annat har vi haft kontakt med punktskriftsproducenter som anlitas av MTM och Specialpedagogiska Skolmyndigheten (SPSM).

MTM har vidtagit ett antal åtgärder i syfte att förbättra kvalitén. Bland annat ska ett automatiskt kontrollsystem införas.

SRF har uppvaktat dåvarande energi- och digitaliseringsminister Anders Ygeman. Fokus låg på det digitala utanförskapet bland framförallt äldre och behov av stärkt rehabilitering och habilitering. Otillgängliga IT-system på arbetsplatser och otillgängliga lärplattformar berördes också.

Public service

Webbradiosändningar av hela matcher i fotbolls-allsvenskan och SHL (ishockey) är populärt bland många synskadade. Möjlighet att ta del av sändningarna på vissa arenor har också förekommit. Under 2021 har webbradiosändningarna näst intill försvunnit på grund av låga

lyssnarsiffror. SRF uppvaktade Radiosportens chef Markus Boger med krav på att sändningarna skulle återinföras. Detta är dock inte aktuellt. Vi diskuterade även om Sveriges Radio borde ha tillgänglighetskrav precis som SVT har.

SRF har haft kontinuerliga avstämningar med SVT kring deras tillgänglighetsarbete.

Juridik

Arbetsuppgiften var att driva fall gällande omvårdnadsbidrag, merkostnadsersättning, sjukersättning, utbildningsområdet, diskriminering, ledsagarfrågor, stöd inom ramen för anställning, färdtjänst och hjälpmedel. Att ta fram en modell för hur vi kan dra nytta av rättsfall i det intressepolitiska arbetet.

Enligt förbundsstyrelsebeslut ska kansliet först och främst fullfölja det juridiska stödet för de femton ärenden som initierats under Rättighetsprojektet. Samt att utöver kostnader för tjänsten som förbundsjurist avsätta medel för inköp av externa juristtjänster med 900 tkr för år 2021.

Under 2021 har 88 ärenden hanterats (68 ärenden totalt av förbundsjurist och sammanlagt 20 ärenden hos Juridisk Assistans enligt avtal). Av dessa ärenden är övervägande ärenden enligt Socialtjänstlagen eller LSS. Ett fåtal ärenden är enligt Färdtjänstlagen. Flertalet ärenden enligt socialförsäkringsbalken (merkostnad, omvårdnadsbidrag, sjukersättning och sjukpenning samt livränta). Ärenden har också hanterats avseende arbetsrätt, hjälpmedel (Region Örebro), diskriminering har utvärderats i fyra ärenden och körkortsfrågor i två ärenden.

Förbundsjuristen har deltagit och samordnat en referensgrupp gällande det framtida juridiska stödet som ska slutrapporteras i juni 2022 till förbundsstyrelsen.

Ögonforskning

Vi har gett bidrag till ögonforskningen. Vi har också haft vår årliga träff med övriga organisationer i samarbetet Synfrämjandet.

Färdtjänst

Under året har SRF fortsatt lyfta frågan om att allt fler personer som är blinda eller gravt synskadade har fått avslag på sina ansökningar om färdtjänst. Detta har på initiativ av SRF uppmärksammats i media under hösten. Årets skörd av riksdagsmotioner innehöll sammanlagt tolv

motioner om färdtjänst, varav fem berörde tillståndsfrågan. Under slutet av året har planeringen av en manifestation utanför riksdagen i början av 2022 inletts. En namninsamling har skapats för att få människor i hela landet att visa sitt stöd för synskadades rätt till färdtjänst.

Trafikinformation vid tågresor

Under året har Trafikverket tagit fram en app för trafikinformation för all tågtrafik. SRF samverkade när myndigheten tog fram appen.

I november meddelade Trafikverket plötsligt att högtalarutropen för tåg som avgår enligt tidtabell skulle avskaffas på landets sista 86 stationer. Efter ett intensivt påverkansarbete, som rönste ett landsomfattande mediegenomslag, backade Trafikverket från sitt beslut. Arbetet med att avskaffa högtalarutropen är för närvarande pausat åtminstone tills dess att appen för trafikinformation är lanserad.

Synlinjen

I januari 2021 beslutades att inrätta Synlinjen som en permanent verksamhet. Synlinjen har varit öppen sedan april 2021.

Syftet är att vara en informationskanal dit människor kan vända sig med olika frågor som berör hur det är att leva med synnedsättning. En samordnare har tillsammans med ett antal handläggare svarat på frågor via telefon under kontorstid. Frågor har också skickats via e-post.

Material om vanliga frågor har producerats och publicerats på hemsidan, i Perspektiv samt i sociala medier.

Synlinjen fungerar också som en viktig funktion för att samla in värdefull information kring aktuella frågor och samhällsutvecklingen, inte minst inom påverkansarbetet. Antalet samtal har stadigt ökat. Synlinjen tog under året emot 436 förfrågningar via telefonsamtal samt e-post.

Övrigt påverkansarbete

Under året har det intressepolitiska arbetet för rätten till ledsagning fortsatt. Efter ett antal förfrågningar – bland annat ett uttalande från SRF:s kongress 2021 - om att få träffa socialministern, fick SRF till slut ett möte med statssekreteraren på socialdepartementet. Då lyfte vi vikten av ledsagning samt våra krav om förtydliganden så att blinda och gravt synskadade ska tillhöra personkretsen i LSS.

Under parollen "Laga LSS" har vi under hösten träffat flera riksdagspolitiker. Syftet var att uppmärksamma riksdagens socialutskott på frågan och få till stånd politiska initiativ för förtydliganden av personkretsen i LSS. Vi träffade Acko Ankarberg Johansson och

Pia Steensland, (KD), Bengt Eliasson och Lina Nordquist, (L), samt Camilla Waltersson Grönvall och Ulrika Heindorff, (M).

Referensgrupper med mera

SRF har deltagit i en referensgrupp till utredningen om införande av EU:s tillgänglighetsdirektiv i svensk lag.

SRF har haft kontinuerlig kontakt med 2020 års vallagsutredning kring ökade möjligheter för blinda personer att rösta. Bland annat har vi rekryterat deltagare till en studie med röstningsprototyper som forskningsinstitutet RISE hade i uppdrag att genomföra.

SRF har deltagit i samverkan med Lunds universitet kring syntolkningsfrågor.

Internationellt

Nordiskt samarbete

Den Nordiska Samarbetskommittén (NSK) har haft ett digitalt möte under våren 2021 och ett fysiskt möte på Färöarna efter sommaren. Från SRF deltog Håkan Thomsson, Maria Thorstensson, Niklas Mattsson, Cecilia Ekstrand och ledsagare Karl-Gunnar Roth. På agendan stod en rapport om läget i respektive land och en diskussion om hur förbunden kan bli mer attraktiva för medlemmar, aktuella EBU- och WBU-frågor, hur vi kommunicerar vårt påverkansarbete och planer inför den utvidgade nordiska konferensen 2022.

Den Nordiska Kvinnokommittén (NKK) har genomfört ett digitalt möte under våren 2021 och ett fysiskt möte på Färöarna efter sommaren. Från SRF deltog Annika Östling, Maria Sjötang och ledsagare Elaine Kennedy. På agendan stod bland annat rapporter från respektive land och handlingsplan för 2022–2023. NKK deltog vid delar av NSK-mötet.

Ett digitalt möte med den Nordiska Biståndskommittén (NBK) anordnades av Finland. Från SRF deltog Per Karlström, Eva Nilsson och Annika Örnstedt.

Nordens Välfärdscenter

SRF har ingått i en nordisk expertgrupp med uppgift att ta fram underlag till en rapport om delaktighet för barn med funktionsnedsättning i förskolan och skolan i Norden. Rapporten See, listen and include är färdigställd.

Vi medverkade med en presentation om hur LEGO-materialet kan bidra till att öka barns deltagande och inkludering i förskola och skola vid Nordens Valfärdscenterns digitala konferens med 300 deltagare från nordiska och baltiska länder.

Europa

Inom ramen för vårt samarbete med European Blind Union (EBU) bevakar och påverkar vi relevanta beslut och processer på europeisk nivå. Vi har bland annat besvarat EU-konsultation gällande webbsidor. Vi har deltagit vid en strategisk dialog med EU-kommissionen som EBU-representant inför att ett beslut skulle fattas om en barngaranti i EU. Under perioden har vi anordnat ett webinarium för kansli, FS och distrikt om EBU och hur SRF deltar i det europeiska arbetet.

EBU-styrelsen

Två digitala styrelsemöten ägde rum under våren då bland annat frågor om obetalda medlemsavgifter, den kommande ansökan till EU-kommissionen för 2022–2025, Arne Husveg Award och den strategiska planen för innevarande år behandlades. Andra frågor som undersökts i medlemsländerna via intervjuer och enkäter är synligheten av EBU. Det ledde till en del rekommendationer, bland annat att en strategi för sociala medier behöver tas fram. Ett fysiskt möte genomfördes i oktober i Nice. Deltagare från EBU:s ungdomsprojekt närvarade vid mötet. En rapport från PARVIS-projektet presenterades. EBU:s kommunikationsarbete diskuterades. I oktober avled EBU:s mycket uppskattade generalsekreterare Maria Kyriacou. Maria Thorstensson utsågs av styrelsen till ny generalsekreterare.

Liaison Commission

Kommissionens ordförande Ask Abildgaard från Danmark hade inte möjlighet att fortsätta sitt uppdrag. Håkan Thomsson utsågs därmed till ny ordförande vid EBU:s styrelsemöte i oktober. Kommissionen hade ett fysiskt möte i november i Ljubljana. Niklas Mattsson och Cecilia Ekstrand deltog digitalt. EBU har använt e-postlistan flitigt både för att inhämta information från medlemsländerna, och för att sprida information om aktuellt arbete på EU-nivå.

EBU:s punktskriftsarbetsgrupp

En plan för gruppens arbete har tagits fram. Information om kontakter till varje lands punktskriftsnämnd eller liknande har sammanställts och publicerats. Planer finns på en video för att belysa punktskrift i vardagen samt ett forum för diskussion om punktskrift.

EBU:s aktivitet för synsvaga

Vi har genomfört en konferens för personer som är synsvaga som en del i en EBU-aktivitet. Under konferensen tog deltagarna fram planer för SRF:s fortsatta arbete för målgruppen. Bland annat startades ett nätverk. Maria Sjöång var styrelsens ansvariga för aktiviteten.

GEAR-projektet

GEAR står för Gender Equality Awareness Raising.

EBU:s generalförsamling beslutade 2019 att projektet ska genomföras i medlemsorganisationerna. Tre organisationer per år deltar och genomför upp till fyra aktiviteter per organisation och år.

Under 2021 genomfördes GEAR i tre medlemsländer varav ett av dem, Montenegro, inte är med i EU och därför bekostades av EBU:s solidaritetsfond. De övriga deltagande länderna var Tyskland och Island.

Projektet PARVIS

Under året har projektet PARVIS startat. PARVIS står för: Promoting awareness on the rights of visually impaired people in an inclusive society. SRF är tillsammans med den nederländska synskadeorganisationen OVN och EBU drivande i projektet. Under året har vi genomfört fyra workshops för de länder som ingår i projektet och från andra EBU-medlemmar. Vi har startat en podcast. Fyra animerade filmer har producerats kring rätten till likvärdig hälsa, tillgänglig information, personlig förflyttning och till arbete och försörjning. Vi har lämnat bidrag till en 20-minuters film. EU-parlamentarikern Erik Bergkvist medverkar i det svenska bidraget.

Globalt

Vi har under 2021 sponsrat ledamöter från ekonomiskt svagare organisationer i World Blind Union, WBU.

WBU:s generalförsamling i Madrid

SRF:s delegater Maria Thorstensson och Håkan Thomsson deltog i WBU:s digitala generalförsamling. Tre resolutioner med stöd från de nordiska länderna antogs. En om rätten till inkluderande undervisning, en om ökat jämställdhetsarbete och en om att utvärdera WBU:s

arbetsformer. Diana Stentoft, vice ordförande i Dansk Blindesamfund valdes till generalsekreterare.

Utvecklingssamarbete

Nätverkskonferenser för projektaktiva har genomförts. I samband med de har en studiecirkel med studiecirkelmaterialet "Hopp, Solidaritet och demokrati" startats. Utbildning av cirkelledare till en studiecirkel om internationellt utvecklingssamarbete för projektaktiva och medlemmar har vi tvingats skjuta upp till 2022.

Vi planerade att genomföra ett praktikantutbyte via ForumCiv med särskilda medel. Intervjuer har genomförts och en praktikant har utsetts. Själva praktikperioden är dock uppskjuten till våren 2022.

Även 2021 har påverkats av corona. Inga uppföljningsresor har genomförts. I stället har vi haft digitala möten med samarbetsorganisationerna. Ett seminarium om inkluderande skolutbildning och ett annat om att skaffa pengar. Vid seminariet om utbildning medverkade Cecilia Ekstrand, SRF. Varje organisation höll en kort introduktion om utbildningssituationen i respektive land och hur organisationen arbetar med frågorna. Ett resultat av seminariet blev en resolution om inkluderande skolutbildning i coronatider. Den antogs av World Blind Unions generalförsamling i juni. I seminariet om att skaffa pengar medverkade Boris Samuelsson, SRF. Frågan om att skaffa pengar är mer komplex och kräver att vi håller fler uppföljningsseminarier på temat.

Under 2021 påbörjades arbetet med ramansökningarna för fortsatta projekt, inom MyRight, med start från 2023 och slut vid utgången av 2027. Alla projekt har påverkats av pandemin. I en del fall har det inneburit att man ändrat en aktivitet från ett fysiskt till ett digitalt möte. Flertalet partnerorganisationer har också deltagit i spridande av information om covid-19 liksom säkerställt att medlemmar haft tillgång till ansiktsmasker och desinfektionsmedel.

African Union of the Blind

Bedriva internationellt utvecklingssamarbete tillsammans med African Union of the Blind, AFUB i Ghana och Namibia. AFUB har gjort kapacitetsuppföljning på GBU och NFVI. Under pandemin har AFUB arbetat mycket med att stärka den egna organisationen. MyRight har hållit en RBM (Result Based Management) kurs för AFUB, GBU och NFVI.

AFUB har också tagit fram tre nya projektländer till ansökan 2023–2027 till MyRight.

Bosnien och Hercegovina

2021 var det sista året för samarbetet med synskadeorganisationen i Sarajevo-kantonen i Bosnien. SRF Stockholm Gotland och SRF har, tillsammans med organisationen drivit olika projekt i 25 år. Både för att stärka individen, organisationen och för att påverka samhället. Under 2021 utvärderades projektet av två konsulter. Några av deras slutsatser är att samarbetet varit framgångsrikt och att organisationen i Sarajevo nu klarar sig utan ekonomiskt stöd från SRF.

Nicaragua

Under året har över 300 lärarstudenter fått utbildning och information, från synskadeorganisationen i Nicaragua, om synskadade elevers behov och vikten av stöd till dem. Man har besökt elever och studenter med synskada och vid behov försett dem med enklare hjälpmedel och material som punktskriftspapper, inspelningsapparater, regletter, vita käppar och förstoringsglas.

I samarbete med arbetsmarknadsmyndigheterna har organisationen sett till att 116 personer fått yrkesutbildningar så att deras chanser att få anställning ökar och så att fler kan starta eget.

Nicaragua är ofta utsatt för olika katastrofer. Därför pågår ständigt revidering av olika planer för vilken hjälp enskilda och grupper behöver när katastrofer uppstår.

Rwanda

Under 2021 höll Rwanda Union of the blind generalförsamling. En ny styrelse valdes och organisationen fick en kvinnlig ordförande. Inför Vita käppens dag skickade ett telefonbolag ut textmeddelanden till allmänheten om vita käppen och samma dag demonstrerade organisationen.

21 personer med synskada har genomgått rehabilitering på organisationens center. 15 föräldrar till synskadade barn har fått utbildning i hur de kan hjälpa barnen att bli självständiga. Fem barn med synskada har sökts upp och har skrivits in i sina hemskolor. Så ordnades också, för första gången, ett barnläger med tio deltagare.

Tanzania

Cirka 700 personer med albinism har sökts upp och fått sin hud undersökt på någon av de sju kliniker i landet som erbjuder undersökningar och hälsovård för personer med albinism.

Man har hittat runt 190 barn med synskador och albinism, under året, som har skrivits in i sina hemskolor.

Organisationerna har fortsatt med kampanjer i sociala medier för rätten till utbildning och hälsovård.

Albinismdagen firades i juni med demonstrationer och tal. Det hölls även en konferens på temat "Bryt tystnaden om våldet mot barn och kvinnor med albinism".

I de tre organisationer, som ingår i projektet, har det genomförts kurser om jämställdhet och om att skaffa pengar.

Myanmar

Bedriva internationellt utvecklingssamarbete tillsammans i Myanmar direkt från ForumCiv. Projektet I Myanmar har så kallat brutet år så där pågår projekt MNAB2020 fram till den 30 juni 2021.

MNAB har under perioden lidit stort av både pandemin och militärkuppen. Det har lett till problem med slutrapporteringen av projektet. Under perioden har MNAB dock kunnat producera en katastrofhanteringsplan. MNAB har också genomfört de flesta planerade seminarier om än som digitala event.

Uppdragsverksamhet

SRF bedriver viss verksamhet med statlig finansiering. Det handlar om utbildning i punktskrift, att göra studiematerial tillgängligt, ledarhundsverksamhet och tillhandahållande av rekreation.

Rekreativ verksamheten finansieras delvis med statsbidrag och delvis med bidrag från stiftelser.

Utbildning i punktskrift

Punktskriftsverksamheten fick både tänka om och tänka nytt eftersom pandemin gjorde ett omtag och vaccinet dröjde. Alla fysiska konferenser och möten under våren ersatts med telefon, mejl, brev och via Teams.

Att helt följa den fastställda arbetsplanen var omöjligt.

Bland annat inköptes en stor tv-skärm och kameror för att kunna erbjuda professionella konferenser och möten till myndigheter och för medlemmar.

Två webinarier om punktskrift och teknik för 95 personer vid landets syncentraler genomfördes under våren. Bakgrunden är att SRF uppmärksammats på att det råder bristande kunskap om punktskriftens nytta och användbarhet. Föreställningen om punktskriftens gammalmodighet är inget nytt fenomen. Men det blir extra alarmerande då den exempelvis kommer från myndighetshåll.

Den 31 mars arrangerade Iris och SRF en digital utbildning om punktskrift för personal inom synområdet. Omkring 20 deltog.

Den 24 april hölls en konferens via Teams för föräldrar till synskadade barn om punktskrift.

Skolpaketen har fortsatt att efterfrågats. Foldern Punktskrift - lär dig läsa med fingertopparna har en jämn åtgång. Likaså SRF:s punktskriftsalfabet.

Materialet Träna punktskrift har reviderats.

På kongressen i juni delades för andra gången ett stipendium ut ur Eva Björks minnesfond. Stipendiet på 10 000 kronor gick till pedagogen och forskaren Kerstin Fellenius för hennes betydelsefulla arbete att lära generationer av synskadade barn punktskrift och för hennes forskning kring synskadades läsning.

En punktskriftsaffisch som i första hand riktar sig till barn togs fram under hösten. Affischen presenterar alfabetet på ett kreativt sätt.

De blindas bokfond har tidigare finansierat framtagandet av punktskriftsböcker. Dessa har erbjudits distrikt och lokalföreningar. Böckerna kan användas i bokcirklar och i utåtriktad information. Förutom skönlitteratur består bokbeståndet av konstböcker med taktila tavlor som är kopior på kända motiv från 1700-talet fram till nutid. Erbjudandet har också spridits i sociala medier, Perspektiv och Radio SRF.

Efter över 1,5 år kunde punktskriftsverksamheten i september ha en nybörjarkurs på Almåsa. Kursen genomfördes med åtta fysiskt närvarande deltagare, vilket var det maximala antalet deltagare.

Nästa kurs fick ställas in med kort varsel då pandemin åter tog fart.

I november genomförde SRF en veckoslutskurs i SRF Skåne där åtta deltagare lärde sig grunderna i punktskrift.

SRF gör studielitteratur tillgänglig

SRF Folkbildning tillgängliggör studiematerial för synskadade som deltar i studiecirklar eller kurser ordnade av studieförbund eller folkhögskolor.

SRF Folkbildning har genomfört ett normalt produktionsår och levererat nya titlar och kopior av äldre material i den omfattning som det kommer in beställningar från målgruppen.

Vi har anlåtats av sex folkhögskolor och fem studieförbund under 2021. Årets produktion är 93 nyproducerade titlar, 138 kopierade äldre titlar fördelat med flest på talböcker, därefter i turordning storstil, e-text, punktskrift och reliefbilder. Totalt har SRF Folkbildning levererat 1 717 exemplar av tekniskt anpassat material under 2021.

SRF Folkbildning har annonserat om sin verksamhet i SRF Perspektiv, SRF:s webbradio, lokala taltidningar samt på SRF:s sociala medier.

Vi har deltagit på Arbetarnas Bildningsförbunds, ABF, nationella informationsträffar för fortbildning av deras personal och cirkelledare i syfte att informera om verksamheten.

SRF Folkbildning har varit en aktiv part i att implementera alternativa studiesätt under pandemin med att tillgängliggöra olika fjärrstudie-material samt stått för rådgivning om alternativa studievägar.

SRF Folkbildning har i samarbete med Sveriges Civilförsvarsförbund och studieförbundet ABF utbildat 22 synskadade krisinstruktörer. Målet var att höja krismedvetenheten hos allmänheten genom att utbilda allmänheten i bland annat hemberedskap, hjärtlungräddning, första hjälpen, senior och junior säkerhet. Utbildningarna av allmänheten görs på uppdrag av Myndigheten för Samhällsskydd och beredskap, MSB. Samarbetet blev utnämnt till årets sociala innovation 2021 av Forum för social ideell verksamhet.

Ledarhundsverksamheten

SRF sköter, på uppdrag av staten och i enlighet med Ledarhundslagen, landets ledarhundsverksamhet. Personer med svår synnedsättning eller blindhet ska med ledarhund kunna röra sig mer fritt, och oberoende av andra. Ledarhundsekipagen (hund och förare) ska få utbildning som gör att varje ekipage utvecklas efter sina egna behov och önskemål.

Verksamheten finansieras genom statsbidrag.

Under 2021 har vi slutprovat, hälsomässigt godkänt och köpt in 37 nya ledarhundar. Alla förare som tilldelats ledarhund har fått samträning på hemmaplan och uppföljande kurs på Almåsa eller på vissa fall på hemmaplan på grund av coronapandemin.

SRF har i samarbete med Myndigheten för delaktighet, MFD, upphandlat ledarhundar för perioden 2022–2025. Upphandlingen har även omfattat samträning i samband med leverans av hund, support till ekipagen samt uppställning av ledarhundar.

Under året har 39 hundar tagits ur tjänst, på grund av bland annat sjukdom, omplacering och ålderspensionering.

Under året har stor vikt lagts på att hitta nya arbetssätt för att kunna fortsätta verksamheten trots de utmaningar som coronapandemin har inneburit.

Rekreation på Almåsa

Enskilda synskadade erbjuds rekreativ vistelse på Almåsa Havshotell utanför Västerhaninge. Almåsa ägs av Iris Förvaltning AB som i sin tur ägs av Synskadades Stiftelse.

I första hand ordnas rekreativ verksamhet vid jul- och påskhelgerna samt under sommaren. SRF förmedlar bidrag för att verksamheten ska upprätthållas och deltagarnas kostnader ska kunna hållas nere. Under vistelsen erbjuds aktiviteter och temaveckor av skilda slag.

Under 2021 uppgick totala antalet rekreativgästnätter till 3 268 (under 2020, 1 941 gästnätter). Genom ökningen av antalet gästnätter 2021 beviljades SRF totalt ca 3,2 mkr i rekreativbidrag av Synskadades Stiftelse.

Bidrag till enskilda

Bidrag till ekonomiskt behövande

SRF ger bidrag till individer som är ekonomiskt behövande och vill med denna verksamhet underlätta vardagen för synskadade personer med svag ekonomi. Med hjälp av bidrag kan de sökande bli mer självständiga, som till exempel kunna söka jobb med hjälp av en anpassad dator, använda telefon med talsyntes, åka på kurs eller resa.

Under året 2021 har 462 personer sökt bidrag för olika ändamål från SRF. Av dessa beviljades 354 personer bidrag på sammanlagt drygt 1,6 miljoner kronor. Könsfördelningen bland de sökande var 270 kvinnor och 192 män. 41 av ansökningarna gällde barn under 18 år.

År 2020 sökte 572 personer bidrag varav 439 blev beviljade bidrag med sammanlagt cirka 2,1 miljoner kronor. Könsfördelningen var då 320 kvinnor och 252 män. 41 av dessa gällde barn under 18 år.

Antalet ansökningar om bidrag för rekreation på Almåsa Havshotell var 56, varav 53 beviljades. Pandemin har fortfarande gjort att några avbokade sin vistelse. År 2020 hade 50 personer beviljats stöd för rekreation men då valde många att avboka på grund av pandemin.

Ytterligare 91 ansökningar (55 ansökningar under 2020) har inkommit under året men var inte kompletta och registrerades därför aldrig men hanterades med brev, mejl och/eller telefonsamtal.

Sedan statistik finns tillgänglig (år 2008) har antalet bidragsansökningar konstant ökat varje år, med undantag för i år då siffran är lägre än föregående år. Bidragsansökningar för resor har minskat i och med pandemin, men behovet av dator eller telefon har ökat. År 2008 var det 247 ansökningar, att jämföra med årets 462 ansökningar.

Sedan andra halvåret 2021 förs statistik över hur många som är medlemmar i SRF, och 44 procent var medlemmar.

Vanliga ändamål man söker bidrag för är mobiltelefon, surfplatta eller dator som går att anpassa, tandvård, resor och rekreation. Något som ökar är de allmänna ekonomiska bidragen. När en person till exempel har stora utgifter eller behöver göra flera mindre inköp. Bidragsgruppen har haft möten tolv gånger under året. Samtliga som har ansökt om bidrag får besked om beslut via brev. I beslutsbrev bifogas SRF:s medlemsbroschyr till dem som ännu inte är medlemmar.

SRF jobbar aktivt med att tipsa de sökande om andra stiftelser och fonder där det finns möjlighet att söka bidrag. Vi har tät kontakt med kuratorer på syncentralerna, likaså med olika råd- och brukarstödscenter.

Utbildningsstipendier

Varje höst delar SRF ut utbildningsstipendier till synskadade studeranden under 30 år. År 2021 inkom 15 ansökningar. Fem av dessa, tre män och två kvinnor, blev beviljade totalt 53 000 kronor.

SRF har kontakt med flera andra stiftelser och tipsar ofta de som studerar om andra möjligheter att söka utbildningsstipendier.

Både när det gäller utbildningsstipendier och övriga bidrag finns ett stort värde av ett ekonomiskt tillskott för den enskilda individen. Vi får ofta telefonsamtal, mejl och vykort från tacksamma personer som kunnat förbättra sin situation lite med hjälp av ett bidrag. De som kunnat studera med hjälp av ett stipendium, de som kunnat resa till sin släkt och de som kunnat köpa en ny telefon, vilket faktiskt är en nödvändighet idag. De som kunnat skaffa en egen tvättmaskin, då tvättstugan är otillgänglig för synskadade. Eller köpt sig en iPad och kunnat läsa tryckt text igen, gå till tandläkaren, köpa en dator, tillbringat några dagar på Almåsa Havshotell eller kanske resa med SRF Go.

Flera har sökt bidrag till inköp av olika träningsredskap för att kunna hålla sig i form hemma, särskilt i dessa Corona-tider. Till exempel en crosstrainer, träningscykel eller löpband.

Resestipendier

SRF förmedlar resestipendier ur Lars Norrmans fond. Det är två ansökningstillfällen per år. Under våren delades det ut resestipendier till en grupp samt till två enskilda sökanden med totalt 149 650 kronor.

På hösten fick åtta sökanden totalt 315 500 kronor. Resestipendierna betalas inte ut förrän resan bokats, och mottagarna ska i efterhand lämna en rapport om resan.

Marknadsföring och insamling

Insamling

Årets största kampanj var Årets ledarhundsvälpar 2022, vår tolfte kalenderkampanj. Nyutvecklingen för året bestod av att utöka antalet kalendrar med 150 000 stycken och upplagan uppgick därmed till 1 150 000 stycken, varav 850 000 var adresserade och 300 000 var oadresserade. De oadresserade gick bland annat ut som en bilaga i ett antal dagstidningar och till en del av prenumeranterna av PRO-pensionärens tidning.

Av de adresserade utskicken skickades en premiumkalender med tjockare papper ut till 114 000 givare som gett en gåva 2020-01-01 eller senare. Det tjockare pappret gör att kalendern blir stadigare, något som efterfrågats, och upplevs som mer påkostad.

Intresset från distrikten var ovanligt stort och vi fick in ett kraftigt ökat antal kalenderbeställningar. Ytterligare en utveckling var inkluderandet av QR-koder, en på varje månadsuppslag, för att lätt kunna Swisha en gåva. Det blir intressant att följa upp när kampanjen analyseras.

Insamlingsbrev vi skickade ut under året skalades upp till att omfatta 75 000 mottagare per utskick jämfört med 15 000 per utskick under 2020 och skickades ut i tre omgångar. Insamlingsbrev när våra befintliga givare som nås av två insamlingsbrev per år samt av kalendern. Det har visat sig vara ett framgångsrikt upplägg. Texterna i insamlingsbrev har haft storytelling-karaktär där mottagaren har fått följa en av våra medlemmar i deras vardag. Utfallet tyder på att det är ett framgångsrikt koncept.

Nytt för året var det underlag för skattereduktion som med start 2021 ska skicka ut till de av våra givare som givit 200 kronor eller mer i gåva under året. Sammanlagt var de 25 400 personer. Vi valde att inkludera ett brev som berättade om den nytta deras gåva har gjort och inkludera ett inbetalningskort för dem som ville ge ytterligare en gåva. Och många valde att göra så.

Totalt antal givare i databasen 2021 var 163 429.

Andra kanaler för insamling

Under året aktiverades möjligheten att som privatperson starta en insamling på Facebook med SRF som förmånstagare. Det är lätt att försvinna i det enorma antalet möjliga förmånstagare som listas och

endast ett fåtal kampanjer genomfördes under året. 36 kampanjer genomfördes.

Minnesgåvor har fortsatt komma in under året och hanteringen har underlättats avsevärt med hjälp av det nya systemet. Antalet större gåvor (över 10 000 kronor) har ökat under året. Givarna har mottagit ett skriftligt tack från förbundsordförande.

Ett möjligt utökat koncept kring högtidsgåva och hyllningsgåva har börjat undersökas men kräver mer arbete under 2022 för att landa i ett tydligt och genomförbart förslag.

Partnerskap

Vårt partnerskap med Specsavers har fortsatt och resulterade i en större kampanj i slutet av november där de uppmanade sina kunder till att "runda upp", alltså ge en gåva i samband med att de gjorde ett köp i deras butiker. Kampanjen promotades av både Specsavers och SRF och genererade 50 tkr. Ytterligare gemensamma kampanjer planerades för att genomföras under 2022.

Inkomna gåvor

Testamenten: 9 600 tkr (3 298 tkr)

Kalendern: 18 522 tkr (16 655 tkr)

Minnesgåvor och hyllningar: 483 tkr (609 tkr)

Spontana gåvor: 938 tkr (156 tkr)

Månadsgivare: 626 tkr (548 tkr)

Insamlingsbrev/utskick till våra givare: 8 200 tkr (2 468 tkr)

Humanfonden: 71 tkr (78 tkr)

Facebook: 36 kampanjer genomfördes och 22 tkr (Nytt för år 2021)

Lotterier SRF är förmånstagare till

Vi är fortsatt förmånstagare till Månadslotten, som sköts av Ideella Spel och Bingolotto som är en del av Folkspel, och de har fortsatt leverera god utdelning. Via Månadslotten har vi också nått ut med SRF-information till Månadslottens prenumeranter (cirka 20 000 personer) vid sex tillfällen under året.

Intäkter 2021

Månadslotten gav intäkter på 3 295 tkr (4 379 tkr).

Folkspel/Bingolotto gav intäkter på 139 tkr (130 tkr).

Lyckopenningen

Arbetet med att ta fram en fortsatt framtid för Lyckopenningen med en extern part som tar över hanteringen har fortsatt under året och resulterade i att två möjliga aktörer identifierades och diskussioner kring affärsupplägg och rekommendationer från revisor har tagits fram. Med hjälp av anlitate experter har sedan affärsmodeller och ersättningsmodeller fortsatt utformas för att beslut ska kunna fattas och genomföras i början av 2022. Försäljningen mot butik har fortsatt hanterats av kansliet medan all försäljning mot privatkunder har uppdragits till Bohlins Guld.

Pluggannonser

För att synliggöra SRF och välkomna till medlemskap samt för att informera att man kan hedra någon med en minnesgåva till SRF har vi producerat och skickat ut pluggannonser till landets mediahus. Dessa mediahus sprider annonserna till sina dagstidningar. På så vis har vi nått merparten av landets dagstidningar.

Annonserna i 70 olika storlekar kan användas av dagstidningar för att fylla ut tidningen när de inte har redaktionellt material eller betalda annonser. SRF behöver inte betala för dem.

För att få kännedom om annonserna har publicerats har vi bitt medlemmar rapportera in när de ser eller hör om någon annons. Vi har fått in rapporter om runt 200 publicerade annonser. En del var halvsidesannonser där en betald annonsplats skulle ha kostat upp till 50 000 kronor. Att synas så här utan kostnad för SRF är ovärderligt.

Systemstöd och IT-struktur

Under året har SRF tagit stora kliv i sin IT-utveckling och bland annat genomfört kongressen digitalt. IT-avdelningen koordinerade ett antal utbildningar och tillfällen för att träna på de digitala verktygen för möte och omröstning genomfördes. Ett framgångsrikt samarbetat med ABF inleddes för att utbilda Teams-ansvariga som tillsammans med teknikfaddrarna fanns till hands under hela kongressen. Båda kongresstillfällena genomfördes smidigt och utan tekniska hinder. För att fortsätta den utveckling av organisationens IT-kunskaper som påbörjats beslutades att utöka IT-avdelningen med ytterligare en person under 2022.

Avtalet som SRF haft med Iris Förvaltning om servertjänster har avslutats och SRF har nu egna licenser för våra interna servrar. Det

möjliggör att vi kan fortsätta avvecklingen av våra interna servrar och planera för migration till molntjänster.

Kontorsservice

Förberedelser inför den omorganisation som planeras i samband med pensionsavgång har pågått under hösten. De arbetsuppgifter och ansvarsområden som legat på en person kommer med start i mars 2022 ligga på fler medarbetare och grupper.

I juni beslutade Iris Förvaltning att inte längre tillhandahålla växeltelefonist och bemanning av receptionen i Enskede. För att hantera inkommande samtal på huvudnumret sattes en växeltjänst upp för att ge personen som ringer in möjlighet att välja att knappa sig till den avdelning eller grupp man vill prata med eller möjligheten att med hjälp av tjänsten automatisk telefonsvarare säga namnet på den man söker och bli kopplad direkt. För att fånga upp dem som inte har möjlighet att knappa sig fram eller som inte vet vem de vill prata med anlätades företaget Becksmo för att säkerställa att alla kan komma till en person som sedan kan slussa dem vidare eller ta emot meddelande. Becksmos anställda med synnedsättning fick i uppdrag att ta hand om våra samtal. De tar också emot de samtal vi inte hinner svara på vid högt tryck på inkommande samtal. Det har varit en process att under hösten hitta smidiga samarbeten och utbilda telefonisterna. I samband med det begränsades växelns telefontider, något som kommer att utvärderas inför fortsättningen.

Efter samtal med Iris Förvaltning infördes ett röstmeddelande i receptionen där man får information om hur man kontaktar SRF för att meddela sin ankomst samt nya skyltar beställdes.

De renoveringar och utbyte av belysning som planerats genomfördes och ordförandelägenheten färdigställdes för inflyttning.

Beslutsorgan, granskning med mera

Kongress 2021

Kongressen som skulle ha ägt rum i oktober 2020 genomfördes den 17–20 juni respektive den 4 september, via den digitala mötesplattformen Microsoft Teams för ljud och bild. Parallellt med Teams användes systemet Meetings för att hantera upprop, rösta, begära ordet och begära ordningsfrågor.

Vårens satsning på att erbjuda alla ombud och övriga kongressdeltagare introduktion i den digitala mötesplatsform och röstningssystemet, gav resultat. Och kongressen kunde genomföras med bra demokratisk delaktighet. Det digitala formatet verkade uppmuntra till så livlig debatt att inte alla punkter på dagordningen hanns med. En extra kongress genomfördes den 4 september med resterande punkter.

Förbundsstyrelsen

Mellan kongresserna leds SRF:s löpande arbete av en förbundsstyrelse som består av tretton personer.

Fram till kongressen bestod förbundsstyrelsen av följande ledamöter:

Håkan Thomsson, Stockholm, ordförande

Niklas Mattsson, Fjärås, förste vice ordförande

Maria Thorstensson, Kristianstad, andra vice ordförande

Alireza Ghanbar Alipour, Göteborg

Agneta Elfving, Örebro

Roland Gustafsson, Eskilstuna

Per Karlström, Sollentuna

Jenny Näslund, Umeå

Laoko Sardar Abdulla, Växjö

Maria Sjötang, Västervik

Anita Svenningsson, Jönköping

Peter Tjernberg, Sundsvall

Annika Östling, Sundborn

Den avgående förbundsstyrelsen har under året haft åtta sammanträden, varav sju hållits per telefon eller via Teams.

Efter kongressen hade förbundsstyrelsen följande sammansättning:

Niklas Mattsson, Fjärås, ordförande

Tiina Nummi Södergren, Huddinge, första vice ordförande

Alireza Ghanbar Alipour, Västra Frölunda, andre vice ordförande

Dan Andersson, Kristinehamn

Linus Forsberg, Uppsala

Per Karlström, Sollentuna

Sam Motazed, Hägersten

Jenny Näslund Umeå

Maria Sjötang, Västervik

Anita Svenningsson, Jönköping

Maria Thorstensson, Färlöv

Leif Westerlind, Ulricehamn

Annika Östling, Sundborn

Den nya förbundsstyrelsen har under året haft sju sammanträden, varav fyra har hållits via Teams och tre har varit fysiska möten.

Revisorer

För att granska förbundets verksamhet och förvaltning finns en auktoriserad revisor samt verksamhetsrevisorer. Auktoriserade revisorn Johan Andersson från Grant Thornton Sweden AB, med auktoriserade revisorn Johanna Hellström som ersättare, utsågs vid ett fyllnadsval på organisationsrådet den 15 juni 2018.

Kongressen 2021 omvalde samma bolag och personer till auktoriserade revisorer för kongressperioden 2021-2024.

Till verksamhetsrevisorer utsåg kongressen 2017 Margaretha Häll-Assarsson, sammankallande, Tommy Andersson och Per Karlsson med Eva Söderström som ersättare.

Kongressen 2021 valde Margareta Häll Assarsson, sammankallande, Per Karlsson, Steve Sjögren och Monica Svedesjö till verksamhetsrevisorer.

Valberedning

Fram till kongressen i juni bestod valberedningen av Kicki Lundmark, sammankallande, Robert Balte, Viviann Emanuelsson, Elvira "Vispen" Sjöblom och Camilla Svensson. Petter Lindström avgick en tid före kongressen och något fyllnadsval gjordes inte. Valberedningen fullföljde sitt arbete med att förbereda valen till 2021 års kongress.

Vid kongressen i juni valdes valberedningen för kongressperioden 2021-2024. Håkan Thomsson, sammankallande, Per Arne Andersson, Karin Hjalmarson, Jenny-Ann Karlsson, Kevin Kjeldahl och Laoko Sardar Abdulla. Ledamoten Kicki Lundmark avgick en kort tid efter kongressen och ett fyllnadsval förbereddes till det första organisationsrådet 2022.

Organisationsrådet

Organisationsrådet består av ombud för distrikt och branschföreningar. Dessutom medverkar förbundsstyrelsen, granskare, valberedare, representanter för Unga med Synnedsättning med flera. Organisationsrådet sammanträdde två gånger under 2021.

Årets första organisationsråd genomfördes den 4 mars digitalt via Teams. Till att leda mötet valdes Karin Hjalmarson.

Organisationsrådets beslutade att godkänna förbundsstyrelsens rapport att kongressen den 17–20 juni 2021 genomförs digitalt. Om förbundsstyrelsen bedömer att det saknas förutsättningar att genomföra en digital kongress kan förbundsstyrelsen stoppa hela eller delar av kongressen med kort varsel samt återkomma till organisationsrådet den 14 juni 2021 med förslag på åtgärder.

Iris Förvaltnings satsning på utbildning och rehabilitering presenterades av Karin Hjalmarson. När ingen syn- och hörselinstruktörsutbildning längre fanns att tillgå fick Iris Förvaltning frågan om företaget kunde starta en sådan. Iris Förvaltning fick medel från Synskadades Stiftelse för att erbjuda utbildning inom området. En första utbildning av syn- och hörselinstruktörer är påbörjad med syndelen. Hörselskadades Riksförbund ansvarar för hörseldelen. Den ersätter inte en synpedagogutbildning, men en bra orientering.

Nästa organisationsråd genomfördes på Teams den 14 juni. Denna gång valdes riksdagsledamot Lina Nordquist (L) till mötesordförande.

Rapporten om vidtagna åtgärder med anledning av bifallna kongressmotioner godkändes.

Organisationsrådet beslutade att godkänna den auktoriserade revisorns berättelse och verksamhetsrevisorernas rapport.

Förbundsstyrelsens verksamhetsberättelse och den ekonomiska årsredovisningen 2020 lades med godkännande till handlingarna.

Resultat- och balansräkning fastställdes och förbundsstyrelsen beviljades ansvarsfrihet för det gångna verksamhetsåret 2020.

Samverkan inom funktionshinderrörelsen

SRF har en nära relation till Riksorganisationen Unga med Synnedsättning (US). US bildades år 1975, och fram till 1983 var US en sektion inom SRF men har sedan dess varit en fristående ungdomsorganisation för synskadade. US har enligt SRF:s stadgar rätt att utse deltagare med yttrande- och förslagsrätt till SRF:s kongress och organisationsråd och inbjuds även att delta i flera andra sammanhang. US har närvarorätt på Förbundsstyrelsens sammanträden. Vi har samarbetat i intressepolitiska frågor samt i medlems- och registerfrågor.

SRF samarbetar med bland annat Funktionsrätt Sverige, DHR, FSDB och flera andra föreningar inom funktionshinderrörelsen. Det är för oss

viktigt att samverka med andra för att påverka för rättigheter för människor med funktionsnedsättning.

SRF är medlem i MyRight, funktionshinderrörelsens ramorganisation för det internationella utvecklingssamarbetet. MyRight tar ett ökat ansvar för projekten och söker medel hos ramorganisationen Forum Civ. Vår förbundsstyrelseledamot Per Karlström har under året ingått i MyRights styrelse.

SRF och Sveriges Dövas Riksförbund är förmånstagare när det gäller Månadslotten och Månadslotten Plus och har ett samarbetsavtal med Ideella Spel AB kring dessa lotterier.

Representation

SRF utser sju av nio styrelseledamöter i Synskadades Stiftelse. Enligt stiftelsens stadgar ska ordföranden i Synskadades Riksförbund erbjudas att vara stiftelsens ordförande. Synskadades Stiftelse är ensam ägare till företaget Iris Förvaltning AB som i sin tur äger synskaderörelsens konferens- och rekreationsanläggning Almåsa.

SRF har utsett eller nominerat personer i följande styrelser för företag, organisationer och stiftelser: Iris Förvaltning AB, Unik Försäkring, Föreningen För Synrehabilitering, European Blind Unions styrelse och EU-kommission (Liaising commission), MyRight, Nordiska ministerrådets funktionshinderråd, Nationalföreningen för Trafiksäkerhetens Främjande, Synfrämjandet, Ögonfonden, Ebba Danelius stiftelse, Familjen Ahlstedts stiftelse, Gerda Roos-Bobergs stiftelse, Gustaf och Elsie Erssons Donationsfond, Margit Thyselius fond för blind ungdom, Otto Lundgrens stiftelse, Professor och fru J. G. Edgrens stiftelse, Stiftelsen Svenska Centralkommittén för Rehabilitering samt Talboksfonden.

SRF har nominerat personer till de statliga nämnderna punktskriftsnämnden och taltidningsnämnden. Vi har ett nära samarbete med studieförbundet Arbetarnas Bildningsförbund, ABF, och Föreningen För Synrehabilitering, FFS. SRF är också med i Ideell Arena.

Under 2021 har SRF haft representanter i följande samarbetsorgan med myndigheter: Arbetsförmedlingens samråd (har ersatt AF syn/hörsel/dövs brukarråd samt rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering), RAR (rådet för arbetslivsinriktad rehabilitering), Boverkets tillgänglighetsråd, Trafikverkets nationella tillgänglighetsråd, SJ:s

funktionshinderråd, Myndigheten för delaktighets samråd, Myndigheten för tillgängliga mediers brukarråd, Polismyndighetens samverkansråd, Post- och telestyrelsens samrådsgrupp, Socialstyrelsens funktionshindernämnd, Specialpedagogiska Skolmyndighetens intresseråd samt Sveriges Televisions brukarråd (om uppläst text och syntolkning).

Håkan Thomsson ingick, utsedd av regeringen, i Myndigheten för delaktighets insynsråd till och med den 30 juni 2021.

Håkan Thomsson ingick i regeringens funktionshindersdelegation till och med augusti, då han ersattes av Niklas Mattsson.

SRF:s intressepolitiska handläggare Cecilia Ekstrand ingår i regeringens barnrättsdelegation.

SRF har medverkat i juryn samt vid utdelningen av Synskadades Stiftelses hederspris på ljudboksområdet. Detta görs i samarbete med företaget Storytel.

Kansli

Antalet anställda vid rikskansliet 2021-12-31 var 56 (63) personer, inklusive tjänstlediga, vikarier, projektanställda och förbundsordförande. Av de 56 anställda var könsfördelningen 40 kvinnor och 16 män, vilket innebär att 71,4 procent av de anställda var kvinnor och 28,6 procent män. Av de anställda var 23 personer synskadade och 33 seende, det vill säga 41 procent synskadade och 59 procent seende.

Slutord

2021 har varit ett både spännande och händelserikt år för Synskadades Riksförbund. För trots att vi har fått ställa in en del aktiviteter och konferenser på grund av pandemin, så har vi ändå gjort otroligt mycket för att ha en levande synskaderörelse och för att påverka för att göra livet lite lättare att leva som synskadad. Tänk bara att vi lyckades, genom stora utbildningsinsatser, genomföra två digitala kongresser. SRF:s förtroendevalda är idag med i den digitala utvecklingen och räds inte att ta sig ann medlemsmöten och sammanträden trots att man inte alltid kan träffas fysiskt.

Vi påbörjade en ny kongressperiod med nya mål och nya prioriterade områden att arbeta med i hela organisationen. Vi ska så klart jobba med intressepolitik för att påverka för bättre möjligheter och rättigheter för människor med synnedsättning. Det gör vi genom att fokusera på skola,

arbetsmarknad, digitalisering, frågor för äldre samt habilitering och rehabilitering. Förutom detta så är ett övergripande fokusområde våra medlemmar. Vi ska värva fler och vi ska bli ännu bättre på att ta hand om de som redan valt att vara medlemmar i vår fantastiska förening. Det vi under året har börjat implementera i allt vårt arbete är detta medlemsfokus. Vi ska vara ett relevant och starkt SRF och det ska märkas såväl i riksorganisationens arbete som i distrikt och lokalföreningar.

Vi vill slutligen framföra ett varmt och innerligt tack till alla personer och organisationer som på olika sätt stödjer vår viktiga verksamhet. SRF kommer oförtruttet att fortsätta arbeta för synskadades rätt till delaktighet och jämlikhet på alla områden. Med er hjälp och ert stöd kommer vi nå framgångar i detta viktiga arbete.

Synskadades Riksförbund är landets företrädare för personer med synnedsättning.

Synskadades Riksförbund · 122 88 Enskede
tel: 08-39 90 00 · fax: 08-39 93 22
info@srf.nu · www.srf.nu

Stöd gärna vårt arbete.
Pg 90 00 90-2

